

Warszawa, dnia 26 września 2018 r.

PAŃSTWOWA KOMISJA WYBORCZA

ZKF-811-50/18

Stanowisko Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie zasad prowadzenia i finansowania kampanii wyborczej w Internecie.

Agitacja wyborcza prowadzona w Internecie odgrywa coraz większą rolę w kampaniach wyborczych. Partie polityczne, komitety wyborcze, kandydaci i inne podmioty uczestniczące w życiu publicznym sięgają przy tym często po środki powszechnie uznawane za nieetyczne, czasem zaś naruszające prawo. Przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754, 1000 i 1349) nie regulują w sposób szczegółowy zasad prowadzenia kampanii wyborczej w Internecie, nie oznacza to jednak, że działań tych nie dotyczą ogólne, określone przepisami Kodeksu wyborczego, zasady określające prowadzenie i finansowanie kampanii wyborczej.

Państwowa Komisja Wyborcza przypomina, że zgodnie z art. 84 § 1 i art. 126 Kodeksu wyborczego komitety wyborcze prowadzą na zasadzie wyłączności kampanię wyborczą na rzecz kandydatów i pokrywają wydatki z tym związane ze środków własnych. Prowadzenie i finansowanie działań kampanijnych przez inne podmioty w celu obejścia przepisów określających limity wydatków komitetów wyborczych stanowi naruszenie zasad finansowania kampanii wyborczej i może zostać uznane za przekazywanie komitetowi wyborczemu świadczeń niepieniężnych z naruszeniem art. 132 § 5 Kodeksu wyborczego, skutkujące odrzuceniem sprawozdania finansowego, przypadkiem równowartości uzyskanych przez komitet korzyści na rzecz Skarbu Państwa oraz odpowiedzialnością karną.

Należy przy tym przypomnieć, że zgodnie z art. 141 § 2 Kodeksu wyborczego partia polityczna, która samodzielnie utworzyła komitet wyborczy lub wchodzi w skład koalicji wyborczej, nie może w okresie kampanii wyborczej prowadzić i finansować agitacji wyborczej na rzecz upowszechniania celów programowych partii politycznej. Podejmowanie przez partię polityczną takich działań stanowi naruszenie zasad wydatkowania środków finansowych partii, określonych w ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 580) i może stanowić podstawę odrzucenia jej sprawozdania finansowego oraz grozi odpowiedzialnością karną.

Państwowa Komisja Wyborcza przypomina, że zgodnie z art. 109 § 2 Kodeksu wyborczego materiały wyborcze powinny zawierać wyraźne oznaczenie komitetu wyborczego, od którego pochodzą. Materiałem wyborczym jest każdy pochodzący od komitetu wyborczego upubliczniony i utrwalony przekaz informacji mający związek

z wyborami (art. 109 § 1 Kodeksu wyborczego). Materiałami wyborczymi są zatem m.in. wszelkie przekazy informacji pochodzące od komitetu wyborczego, rozpowszechniane w Internecie i za pomocą innych środków komunikacji elektronicznej. Dotyczy to nie tylko przekazów zamieszczanych np. na stronach internetowych wykorzystywanych przez komitety wyborcze do prowadzenia agitacji wyborczej, lecz także rozpowszechnianych w innej formie, w tym w postaci przekazów zwielokrotnianych na zlecenie komitetu przez osoby lub przez systemy zautomatyzowane. Materiały takie powinny zawierać oznaczenia, o których mowa w art. 109 § 2 Kodeksu wyborczego. Należy przy tym wskazać, że nieumieszczenie wymaganych oznaczeń w materiałach wyborczych stanowi wykroczenie określone w art. 496 Kodeksu wyborczego, w związku z czym przypadki niedopełnienia tego obowiązku należy zgłaszać organom ścigania. Ocena w tej materii należy do organów ścigania i sądów, nie zaś do organów wyborczych.

Państwowa Komisja Wyborcza wyraża opinię, że przepisy określające zasady prowadzenia i finansowania kampanii wyborczej zawarte w Kodeksie wyborczym, a powtórzone za wcześniej obowiązującymi ustawami, pochodzące zatem w większości sprzed kilkunastu lat, nie regulują w sposób wystarczający najnowszych form prowadzenia agitacji wyborczej, w tym agitacji w Internecie i za pomocą innych środków komunikacji elektronicznej. Kwestie te powinny stać się przedmiotem analizy ustawodawcy, do którego należy dostosowanie obowiązującego prawa do zmieniającej się rzeczywistości.

Państwowa Komisja Wyborcza podkreśla jednocześnie, że w imię zasady równych szans oraz w imię dobrze pojętej kultury politycznej wszystkie podmioty angażujące się w życie polityczne powinny dbać o przejrzystość swoich działań i ich zgodność z zasadami etyki. W ostatnich latach doświadczenia wielu już państw wykazały, że naruszanie tych zasad sprzyja manipulowaniu opiniami wyborców, wprowadza ich w błąd i może prowadzić do niekontrolowanego wpływu różnych sił na przebieg wyborów. Państwowa Komisja Wyborcza apeluje do partii politycznych, komitetów wyborczych, kandydatów i innych uczestniczących w życiu publicznym podmiotów o zachowanie wysokich standardów w ich działaniach, do wyborców zaś o świadome i krytyczne podejście do przedstawianych im w kampanii wyborczej przekazów.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej: *Wojciech Hermeliński*